N°. 485. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . " 5.50.

VRIJDAG 15 DECEMBER.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schoneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet. Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . " 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

Hervorming van 's Rijks belastingstelsel.

II.

Het is thans ons voornemen, om het verschil aan te toonen, dat tusschen de beide voorstellen tot afschaffing van accijnsen bestaat.

Opmerkelijk is het gering verschil in de berekening van het verlies, dat de schatkist door de afschaffing van den accijns op de brandstoffen of van dien op de rogge zou lijden, vooral wanneer men let op de omstandigheden en gevolgen, welke daarmede in verband staan. De *drie* leden ramen dat verlies op ƒ 1,700,000; de *vijf* leden op ƒ 2,500,000. Dit verschil schijnt groot; maar de drie leden rekenen nog op eene door de Regering gedane toezegging van eene, met de afschaffing van den accijns op de rogge verband houdende wijziging van die op de tarwe. Wordt aan die toezegging gevolg gegeven en de accijns op de tarwe met 60 cent per honderd pond verminderd, dan zal het *duurzaam* verlies voor de schatkist bijna even groot zijn en ruim ƒ 2,500,000 bedragen.

Wij spreken niet over de afschaffing van het tonnegeld en de verhooging van den accijns op het gedistilleerd, omdat de beslissing daarover in het minst niet deeren kan de beide voorstellen, indien wij de strekking niet uitsluitend beschouwen willen in betrekking tot het jaar 1855, omdat, volgens het voorstel der vijf leden, het verlies over dat jaar niet meer zal bedragen dan hoogstens eene som van ƒ 1,300,000.

Maar een meer belangrijk verschil treffen wij aan, als wij den invloed nagaan, dien de beide voorstellen op de verschillende hoofdstukken van 's Rijks uitgaven zullen uitoefenen. Wij ontleenen bovenal aan het IXde Hoofdstuk B eenige bijzonderheden, die ons tot de kennis van dien invloed leiden kunnen.

Wegens kosten van brandstoffen voor de bureaux van het Departement van Financiën wordt alleen de som van ƒ 8000 voor 1855 uitgetrokken, zijnde ƒ 1000 meer dan over 1854 door de verhooging, welke de prijzen der brandstoffen hebben ondergaan. Hoe aanzienlijk zal dan wel het cijfer zijn, dat onder schier al de hoofdstukken is verdeeld voor dergelijke kosten, niet alleen voor de bureaux der departementen van algemeen bestuur, maar ook voor de localen der regterlijke collegiën, de rijksinstellingen van verschillenden aard, de gevangenissen, de rijkskantoren enz.

Voor percentsgewijze belooning van de meeters-taxateurs van den turf, mitsgaders toelagen aan gemeentebesturen en commiesen, ter zake van hun beheer en toezigt, wegens het middel op den turf en de irreguliere veenderijen, werd over 1853 eene som van ƒ 33,338.06 betaald en voor belooning van wegers en meters, waaronder evenwel ook voor het zout en de suiker, werd over 1854 eene som van ƒ 41,000 toegestaan, boven en behalve de ƒ 4,135, wegens vergoeding aan de controleurs der accijnsen, ter zake hunner bemoeijingen en werkzaamheden wegens de veenderijen.

Die *buitengewone* kosten drukken *niet* op den accijns van de *rogge;* zelfs de *gewone* kosten zouden door de afschaffing weinig vermindering ondergaan, omdat de accijns op de *tarwe* hetzelfde toezigt blijft vereischen. Juist het tegendeel zal het geval zijn bij de afschaffing van den accijns op de brandstoffen; ook de *gewone* kosten zullen daardoor grootelijks verminderen.

Het personeel toch, waaraan dat toezigt is opgedragen, heeft men in de veenderijen, ten platten lande voor de steenbakkerijen, kalkovens enz., in de steden voor allerlei soort van fabrieken, wegens de menigvuldige vrijdommen *buitengewoon* moeten versterken. Wij kennen plaatsen, waar het getal commiesen, na de invoering van den accijns op de brandstoffen, is moeten *verdubbeld* worden.

De afschaffing van dien accijns zal dus van merkbaren invloed zijn:

op het getal van 2700 commiesen, die, behalve de controleurs, meer dan *één millioen* 's jaars aan bezoldiging uit 's Rijks kas genieten;

op het cijfer van 400 ambtenaren van hoogeren rang, waarvoor aan bezoldiging eene som van p. m. *zeven tonnen* gouds op de begrooting is uitgetrokken;

op de percentsgewijze belooning en indemniteit van 600 ontvangers, waarvoor op de begrooting ook weder *één millioen* is geraamd, zonder nog te spreken van de vermindering in de werkzaamheden, die de heffing, de contrôle en de verantwoording van den accijns op de brandstoffen van de ambtenaren bij het ministerieël departement vorderen. Trekken wij dat alles bijeen, dan gelooven wij het zeer laag te schatten, wanneer wij rekenen, dat de kosten van beheer en van toezigt op de invordering der accijnsen, door de afschaffing van den accijns op de brandstoffen, tweemaal honderd duizend gulden *minder* zullen bedragen.

Dat zal een direct voordeel zijn voor de schatkist; maar niet het eenige: ook de ingezetenen hebben er belang bij, omdat een aanzienlijk deel der kosten, aan de invordering van dien accijns verbonden, niet uit de schatkist, maar door hen en uit hunne beurs betaald wordt. Alle kosten van meet-, weeg- en waakloon, plomberingen enz., die aan de Rijksbeambten, wier gebruik verpligtend is, moeten worden uitgekeerd en door hun boven hunne bezoldiging worden genoten, komen ten laste der handelaars en fabriekanten.

Kunnen de voorstanders van de afschaffing van den accijns op de *rogge* op voordeelen van dien aard wijzen? Wij gelooven het niet, maar houden ons integendeel overtuigd, dat in de percentsgewijze belooning der ontvangers, alleen en uitsluitend de invloed van die afschaffing zal worden opgemerkt. Alleen dan, wanneer die geheele afschaffing van den accijns op het *gemaal* plaats had, zou die invloed meer merkbaar zijn, en wel in die mate, dat geene hervorming, maar wel eene omwenteling in 's Rijks belastingstelsel werd gezien; want buiten tegenspraak, „de heffing van dien „accijns vordert een aantal ambtenaren, overal en alom „door het land verspreid. Neemt men uit die keten „den hoofdschakel weg, dan zal men de Regering niet „weinig in moeijelijkheid brengen, vermits de heffing „van de overblijvende middelen dan al ligt te kostbaar „zou worden. Dat bezwaar wordt aanmerkelijk verminderd, wanneer de accijns op de brandstoffen weggenomen is. De kosten van toezigt voor de schatkist „zouden dezelfde blijven, als de accijns op de rogge „niet meer geheven wordt. Groote, zoo niet de grootste, „de *indirecte* voordeelen, die de afschaffing eener belasting medebrengt, zouden te loor gaan, en men zou, „wanneer het nietig gevolg van den halven maatregel „duidelijk werd, al zeer ligt tot het besluit kunnen „komen, dat het in het algemeen belang verkieslijk „ware, de belasting in haar geheel te herstellen."

Wij wenschen nu dat verschil ten aanzien van de *indirecte* voordeelen der *beide* voorstellen te onderzoeken.

Naar loopende geruchten (*zie hier achter*) te oordeelen, zou eene aanmerkelijke verandering in het personeel der Ministers op til zijn. Geen aftreding in massa, als een bewijs van constitutionnelen eerbied voor het oordeel, dat door de Vertegenwoordiging over *het Ministerie* is uitgesproken; geene verandering van *Ministerie*; maar, bij gelegenheid van den uit het zadel geligten, Minister van Marine een oppleisteren van zwak bezette plaatsen; eene minnelijke verschikking en inruiming, om, zoo doende, alle vrienden *te gelijk* te bezorgen.

Naar die zelfde geruchten, zouden ook de heeren ROCHUSSEN en BAUD profijt trekken van deze ministeriële oppleistering in „tegenovergestelde rigting." Niet de geringste plaatsen zouden voor *hen* zijn bestemd.

Voor de eer van beiden is het evenwel *niet* wenschelijk, dat die geruchten bewaarheid worden.

De bedoeling van den aanval dier beide heeren op de portefeuille van den Minister van Marine zou dan in wat helderder daglicht vallen.

Voor het oog der Natie zou 't dan duidelijk worden, van welken aard de stem is geweest, die *zij*, en met hen de, gewis vooraf met het geheim ingewijde ministeriëlen hebben uitgebragt; door *welke* drijfveeren geleid, volksvertegenwoordigers in 's lands Vergaderzaal 's lands belangen, met het oog op een in te ruimen zetel, behartigen.

Nooit treffender dan *nu*, zouden dan beiden in toepassing gebragt hebben het *„ôte toi de là afin que je m'y mette."*

Wat den heer BAUD betreft: hij zou niet langer het regt hebben, den heer VAN HALL alléén bij een kermis-goochelaar te vergelijken. De goochelkunst zou ook door *hem* zijn aangeleerd en de goochelarij zou voortaan, tot groote vreugde van het, dagelijks zich gelukkiger gevoelende Nederlandsche boeren-volk, door hem en den heer VAN HALL *in compagnie* worden uitgeoefend.

Wat is de voorname reden geweest, dat het den ministeriëlen *mogelijk* was — en met hen de heeren BAUD en ROCHUSSEN voorop — om den Minister van Marine te doen vallen?

De omstandigheid, dat de heer ENSLIE buiten staat is eene enkele zinsnede te improviseren; dat, hoe goed zeeman en welligt hoe goed Minister hij ook zijn moge, de heer ENSLIE evenwel niet gewoon en niet geleerd, om op vragen onmiddellijk te antwoorden, door verlegenheid zich zelven, ondanks zich zelven, heeft tegengesproken.

Met dat gebrek aan parlementaire bekaamheden was het April-Ministerie volkomen bekend, toen het den heer ENSLIE uit het Ministerie THORBECKE overnam. Onder het vorig Ministerie werd, op voegzame wijs, dat gebrek door ambtgenooten verholpen.

Wat zagen wij in de gedenkwaardige zitting van Maandag avond gebeuren?

Terwijl de heer VAN HALL menigmalen, bij de discussiën over de begrooting, zich wierp tusschen zijne ambtgenooten van Justitie of Binnenlandsche Zaken en de Kamer, om het op te nemen voor Ministers, die zeer wel zich zelven kunnen verdedigen, heeft het Ministerie den heer ENSLIE in de beslissende avondzitting van Maandag aan zijn eigen lot overgelaten.

Slechts voor een korten poos verschenen een paar Ministers, niet om hun ambtgenoot te ondersteunen, die voor het vuur der parlementaire debatten uit gebrek aan welbespraaktheid bezwijken *moest*; maar als 't ware om op te nemen, hoe nabij de Minister zijn val genaderd was.

Zijn onze informatiën juist, dan zou de heer ENSLIE zelfs om een zijner ambtgenooten hebben *gezonden*; maar moet deze *niet* zijn verschenen.

Zou het, bij overweging van al deze omstandigheden, niet tijd worden om te onderzoeken wat er is van de bewering van het *Handelsblad*, dat de oppositie tegen den heer ENSLIE geschied is op inblazing van twee zijner ambtgenooten?

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De redevoering door de Koningin van Engeland bij de opening van het parlement uitgesproken is, gelijk te verwachten was, het onderwerp, waarop de algemeene aandacht is gevestigd.

Men merkt op dat dit stuk over het algemeen beknopter dan gewoonlijk is. Zulks is ook gemakkelijk te verklaren. De Kamers zijn buitengewoon bijeengeroepen voor een bijzonder onderwerp; en, gevolgelijk, heeft de Koningin in hare redevoering, eeniglijk daarover gesproken.

Men weet welk onderwerp: de oorlog met Rusland. Het loopt al dadelijk in het oog, dat de Koninklijke rede-

voering zeer krachtig, maar tevens zeer oorlogzuchtig is. De Koningin spreekt er van om den oorlog met de uiterste kracht door te zetten, zonder zelfs in de verte met een enkel woord te zinspelen op een kans van vrede of op vredelievende onderhandelingen.

In den tegenwoordigen stand van zaken, nu Rusland het ultimatissimum zal ontvangen, waarbij aan die mogendheid zullen worden voorgeschreven de voorwaarden tot onderhandeling, en het antwoord nog niet te voorzien is, was het een zekere zaak, dat het Engelsche gouvernement vastberadenheid aan den dag moestleggen voor zoo verre het doorzetten van den oorlog betreft. Indien eenige hoop op vrede in dat staatstuk had doorgestraald, dan ware dit voorzeker beschouwd geworden als eene zekere toenadering tot Rusland. Ofschoon men eene oorlogzuchtige redevoering vermoedde, verwachtte men echter niet, dat zij zoo krachtig zou zijn. En wat haar vooral als zoodanig doet uitkomen is het gemis aan elke soort van zinspeling op eenige kans tot onderhandeling, welke dan ook.

De zinsnede betrekkelijk het verdrag met Oostenrijk is de eenige, welke wat duidelijker had mogen zijn. De Koningin bepaalt zich eeniglijk bij hetgeen zij van het sluiten van dit verdrag verwacht. Hare Maj. voegt er niet bij of het verdrag offensief en defensief is. »Belangrijke voordeelen voor de gemeenschappelijke zaak», zietdaar woorden die ons wel wat onbepaald voorkomen. Zij duiden toch niet met juistheid de rol aan, welke Oostenrijk zal hebben te vervullen, ofschoon zij de toetreding van Oostenrijk boven allen twijfel verheffen. Maar de vraag is: hoedanig is die toetreding? Welke voorwaarden worden daaraan door Oostenrijk verbonden?

– De Kamer der Lords is ten vijf ure bijeengekomen. De Lord kanselier las de redevoering der Koningin voor en de hertog van Leeds stelde een adres van antwoord voor, dat slechts een weerklank is van de Koninklijke redevoering. Lord Ashburton heeft het voorstel van den edelen lord ondersteund en graaf Derby verklaarde, dat in de tegenwoordige omstandigheden het geen tijd meer was om te onderzoeken of de oorlog had kunnen worden vermeden. Daarom stelde hij ook geen amendement voor.

Lord J. Russel zeide in het Lagerhuis, dat hij Vrijdag een voorstel zou doen, strekkende om het leger en de Eng.-Fransche troepen dank te betuigen ter zake van derzelver heldhaftig gedrag in de Krim en in de Zwarte zee. Daarop heeft de heer Herbert een adres van antwoord op de troonrede voorgesteld, dat door den heer Gower werd ondersteund. Sir John Pakington heeft, gelijk lord Derby in het Hoogerhuis opmerkte, verklaard, dat de oppositie geen amendement op het ontwerp-adres zou voorstellen.

Eene telegrafische depêche heeft later medegedeeld, dat het adres van antwoord op de troonrede in beide Kamers met eenparige stemmen is aangenomen, zonder eenige oppositie te ondervinden. In den loop der discussie verklaarde sir Sidney Herbert, secretaris van Staat bij het departement van oorlog, dat alvorens militaire versterking naar de Krim werd gezonden de Engelsche en Fransche regeringen niet achterwege gebleven zijn om deswege met elkander in overleg te treden. Hij zeide verder, dat de bevelhebbers der beide legers, lord Raglan en de generaal Canrobert het meest onbeperkt vertrouwen hunner regeringen genieten en voegde er bij, dat men eene volkomene overwinning als zeker beschouwde.

Ten aanzien van het oorlogstooneel is weinig nieuws mede te deelen: depêches en rapporten van beide kanten toonen aan, dat er nog eene soort van wapenstilstand is.

Een Engelsch blad bevestigt het gister door ons medegedeelde betreffende eene schermutseling, welke tusschen de Engelschen en Russen zou hebben plaats gehad. In de opgave der dagteekening moet echter eene vergissing hebben plaats gehad. Het zou namelijk niet den 23sten, maar tusschen 20 en 21 zijn geweest dat die schermutseling plaats greep.

Gister hebben wij onze lezers bekend gemaakt met de tijding dat Omar Pacha naar Varna vertrokken is, waar de inscheping van 19 bataillons troepen zoo goed als voltooid was. (Zie telegr. depêche van gister).

Volgens de *Boersenhalle*, zou de Czaar de vier waarborgen als point de départ, zonder eenig voorbehoud, aannemen.

De zitting der Spaansche Cortes van den den 7en was gewijd aan de discussie over het ministerie van veertig uren. De heer Gomez de la Servie ging voort met zijne eigene verdediging en die zijner ambtgenooten. Verscheidene sprekers hebben nog het woord gevoerd over deze aangelegenheid, zonder haar echter nader toe te lichten.

Een paar dagen geleden deelden wij mede, dat de Jezuiten te Napels de ongenade des Konings op zich geladen hadden, als beschuldigd wordende van vrijzinnigheid, en wij hebben daarbij tevens gevoegd, dat zij, om zich van die verschrikkelijke beschuldiging te zuiveren, eene memorie bij den Koning hebben ingezonden, waarin wordt betoogd, dat zij altijd de verdedigers van de meest zuivere absolute monarchie geweest zijn, welke, zeggen zij, ook alleen overeen te brengen is met het catholicisme. Dit stuk is thans in zijn geheel bekend geworden.

Eene depêche uit Kopenhagen van 12 December meldt, dat het nieuwe Ministerie thans geheel georganiseerd is.

De Zweedsche rijksdag is den 5den dezer gesloten. Volgens de Grondwet zal die Vergadering eerst binnen twee maanden kunnen worden bijeengeroepen, voor zooverre gewigtige redenen de regering niet nopen mogten tot het beleggen eener buitengewone vergadering.

Volgens de *New-York-Herald*, zal de toon der boodschap van den President, bij de opening van het Congres, zeer vredelievend zijn.

De heer Pierce zal zich bepalen bij de mededeeling der uitkomst der onderhandelingen met Spanje, ter zake van de *Black Warior*, hierop nederkomende: dat alle pogingen, om voldoening te erlangen, afgestuit zijn op den onwil der Spaansche autoriteiten. De President zou het Congres aansprakelijk stellen voor de maatregelen tegenover Spanje te nemen.

Er zijn nog slechts weinige leden van het Congres te Washington; men zegt dat in de eerste dagen slechts sprake zal zijn van de mededeeling der depêche van de heeren Soulé, Mason en Buchanan, geschreven na de conferentie te Ostende, waarin aangedrongen wordt op het koopen of het onmiddellijk innemen van Cuba. Het is waarschijnlijk, zegt de *New-York-Herald*, dat de heer Pierce zich met alle kracht verzetten zal tegen de mededeeling van dit staatsstuk, dat in lijnregten strijd is met zijne vredelievende inzigten.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Eerste Kamer.

ZITTING VAN DONDERDAG, 14 DECEMBER.

In deze zitting is van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingekomen hoofdstuk IX B (financien) der staatsbegrooting voor 1855. — Verzending naar de afdeelingen.

Niets meer aan de orde zijnde, wordt de vergadering gescheiden.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN DONDERDAG, 14 DEC.

Ingekomen een Ontwerp van Wet, tot amort. van schuld.

DISCUSSIEN OVER HET Xde HOOFDSTUK.

(*Oorlog.*)

De heer DOMMER VAN POLDERSVELDT gelooft, dat er een einde moest komen aan het jaarlijksch redetwisten over het cijfer der begrooting van oorlog; en Spr. zou zich verheugen indien er eene zoodanige vaste organisatie kon tot stand komen, waardoor bij de wet het getal regementen, batterijen enz. werd vastgesteld. Dan zou men een stelsel hebben, waarop men, inderdaad, in tijd van nood, kon bouwen. Overigens meent Spr., dat, wanneer er eenmaal een vast stelsel zal zijn aangenomen, zelfs eene begrooting van 12 millioenen niet voldoende zal zijn; en daarin ligt voor Spr. bezwaar. Het bezwaar is namelijk gerigt tegen het aangenomen defensiestelsel voor de vestingen, waardoor een zoo groot cijfer noodig is bevonden. Zoo gelooft Spr. o. a., dat het niet *overal* noodig is, zoo als de Min. meent, steunpunten voor het leger te hebben; onze krachten gaan het te boven om zoovele vestingen te onderhouden en die in goeden staat en voldoende bezet te houden. Spr. verklaart dat naar zijne overtuiging, 12 millioenen 's jaars te geven aan Oorlog in gewone tijden, verre de krachten der Natie te boven gaan, in verband met hetgeen voor Marine zal gevorderd worden en den toestand van het Volk.

Eindelijk wijst Spr. er op, hoe ten vorige jare één millioen *meer* is gevraagd voor *buitengewone* omstandigheden, en dat de Min. nu datzelfde millioen *meer* vraagt voor gewone tijden, om later nog tot 12 millioen te worden opgevoerd. Daartoe kan Spr. niet medewerken; maar Spr. zal zijne stem laten afhangen van 't antwoord des Ministers, en hij zal zijne stem geven aan de begrooting, indien de Minister mogt verklaren, dat ook deze begrooting is eene *buitengewone* en volstrekt niet een normaal cijfer uitdrukt.

De heer VAN BOSSE beantwoordt de drie bedenkingen, gister door den Minister tegen zijne eerste rede aangevoerd. Spr. kan niet erkennen, dat hij zou gedwaald hebben in het opgeven van cijfers. Alsnog houdt hij vol, dat wanneer de miliciens twaalf maanden zouden in dienst gehouden worden, de begrooting hooger zou klimmen dan *f* 12,000.000; de Minister heeft niet alles in rekening gebragt, en hij verklaard zich bereid, dit nader met cijfers te staven. Ten tweede staaft Spreker zijn eerste betoog, dat der Kamer ontbreekt de noodige bescheiden, om de cijfers der begrooting naar behooren te beoordeelen. Daartoe wijst Spr. op twee voorbeelden, rakende het materieel van de artillerie en genie, waarvoor *meer* geld wordt aangevraagd zonder dat één woord daaromtrent tot opheldering is gezegd of geschreven. Ditzelfde gemis aan toelichting vindt men op de onvoorziene uitgaven, waar zonder reden, *f* 36,000 *meer* worden gevraagd. — Ten derde houdt Spr. zijne stelling vol, dat men den post voor onvoorziene uitgaven verhoogd heeft, om het cijfer der begrooting niet lager te maken dan dat van het vorige jaar. Spr. vraagt o. a. hoe het op andere wijs mogelijk is geweest, om tot op een halve cent te komen tot hetzelfde cijfer als nu eenmaal werd gewenscht? Hoe was het anders mogelijk te komen tot *hetzelfde* bedrag, ofschoon de miliciens nu niet 12, maar slechts 6 maanden onder de wapenen zullen blijven.

De heer V. NISPEN V. SEVENAER acht het in tijden als deze, hoogst bezwaarlijk om aan de regering de gelden te weigeren noodig voor de verdediging van het vaderland. Maar nu de regering verklaard heeft, dat men zich geene illusien moet maken, en dat het *normaal* cijfer 12 millioen moet bereiken, nu kan Spr. deze begrooting niet goedkeuren. Spr. herinnert, hoe hij de vorige aanvrage van een millioen *meer* afhankelijk heeft gesteld van de voorwaarde, dat het hoogere cijfer zou zijn een *buitengewoon* cijfer; en hij hoopt nu dat de regering zich alsnog in gelijken zin zal verklaren om het hem mogelijk te maken, voor *deze* begrooting te stemmen.

De heer MEEUWSEN durft niet als deskundige spreken, sedert in de Eerste Kamer is gezegd, dat men hier spreekt over oorlogszaken zonder zelf in staat te zijn, vier man als korporaal te kommanderen. Spr. zal zich dus enkel plaatsen op het standpunt van de *meerderheid* dezer Kamer, die zich verklaard heeft, in het Verslag, tegen het vaststellen van een normaal cijfer van *f* 12,000.000. Hij deelt dit bezwaar in allen deele; en dat bezwaar is in kracht toegenomen, nadat de Regering onbewimpeld verklaard heeft, dat deze begrooting is eene begrooting van overgang, om te leiden tot eene van twaalf mil- millioen. Hij is met den besten wil niet overtuigd, dat voor dit land, in vredestijd, eene jaarlijksche uitgave van 12 millioenen voor oorlog nuttig of noodzakelijk is. Met vrijmoedigheid, zoo als dit in deze Kamer betaamt, zal Spr. om die overtuiging te doen deelen, herinneren al wat er in de laatste jaren omtrent Oorlog is voorgevallen. Spr. herinnert hoe de Min. van Oorlog in 1852 heeft verklaard met *f* 10.400.000 genoeg te hebben voor een leger, waarop *in tijden van nood* kan gebouwd worden. Nu heeft de Minister gezegd, dat hij niet heeft kunnen voorzien de buitengewone omstandigheden, die thans plaats grijpen, vooral wat betreft de duurte der levensmiddelen. Spr. beaamt dit ten volle; maar dan was er nog geene plausibele reden hoegenaamd, om nu eene verhoogde begrooting als *normaal* voor te dragen. Thans behoorde er hoogstens van eene buitengewone begrooting sprake te zijn. — Afgescheiden van deze omstandigheden, zou Spr. zich niet kunnen vereenigen met een normaal cijfer van twaalf millioenen voor oorlog; want Spreker acht het boven de krachten der natie. Reeds nu wordt aan de verdediging des lands ten koste gelegd 18 millioen; voegt men er bij de rentelast, dan zijn de inkomsten der belastingen naauwelijks genoeg, om die behoeften te dekken. Bijna de helft der gewone uitgaven wordt aan de verdediging besteed en Spr. acht het moeijelijk een tweede land aan te wijzen, waar eene gelijke evenredigheid bestaat. Men had zich beroepen op de begrooting van 1830; maar deze was, met buitengewone credieten, 18 millioenen, en dus aanzienlijk lager dan deze begrooting, wanneer men opmerkt dat wij in 1830 nog met Belgie waren vereenigd. Spr. is dus *tegen* deze begrooting als *normale begrooting*; en bij deze opinie heeft hij zich de vraag voorgesteld of de tijden niet van dien aard zijn, dat men zich niet karig behoorde te betoonen? Spr. antwoord is, dat de Regering zelve zich niet op den tegenwoordigen tijd beroept, en alles voorstelt als *in een gewonen toestand* te verkeeren.

De heer STORM VAN 'S GRAVESANDE heeft het woord niet gevraagd, om te verklaren, dat hij vóór de begrooting stemmen zal. Dat zal toch ieder begrijpen, die met zijn gevoelen over de begrooting van Oorlog sedert jaren bekend is. Hij heeft alleen het woord gevraagd, om eenige bezwaren te wederleggen. Het groote bezwaar is daarin gelegen, dat men geen normaal cijfer van 12 mill. wil toekennen en dat onze finantiële krachten niet toelaten zooveel voor oorlog te besteden. Men beroept zich daarbij op de verklaring des ministers, vroeger afgelegd, dat het doel met minder kosten kon worden bereikt.

Hij zal niet spreken over de vraag of wij meer kunnen geven. Zij is toch voor verschillende beschouwing vatbaar. Het is echter toevallig, dat die opmerking alleen het leger geldt. Hij zal ook niet trachten hen te overtuigen, die beweren, dat wij geen 12 mill. kunnen missen. Hij wenscht alleen te spreken, over de vroegere verklaring des Ministers en over de noodzakelijkheid der aangevraagde som. Wat het eerste punt betreft, moet hij opmerken, dat het er niets toe doet, wat de Minister heeft gezegd, als hij later met iedereen tot de overtuiging gekomen is, dat het aangevraagde cijfer niet voldoende is.

De laatste spreker heeft zich op den minister als op een deskundige beroepen. Dit is zeer goed, maar hoe lang houdt die Spreker zich aan dien deskundige? Zoolang het budget beneden de 12 mill. blijft, is de minister een deskundige, maar zoodra het 12 mill. beloopt, dan is de minister het niet meer. Spr. betoogt nu, dat al ware de vorige minister aan het bewind gebleven, hij toch genoodzaakt zou zijn geweest, het budget te verhoogen. De vergelijking met vóór 1830 gaat volstrekt niet op.

Men weet toch hoe het toen ging. Zoowel de pensioenen als vele andere uitgaven kwamen destijds op de begrooting niet voor. Men moet dus een later tijdperk tot grondslag aannemen. Het jaar 1840 leverde eene begrooting van *f* 14,200,000, benevens *f* 1,500,000 voor pensioenen; te zamen *f* 15,700,000. Maar dat was te hoog en werd verminderd op 13½ mill. In 1841, hetzelfde bedrag; in 1843 werd het verminderd, maar van toen af ving het bederf aan, daar men de miliciens minder dan 6 maanden in dienst hield.

In 1844 bedroeg het cijfer *f* 12,458,000. In 1848 en 1849 *f* 11,675,000. Dat was wel is waar eene vermindering maar ieder deskundige was toen van oordeel, dat men met dat bedrag niet kon uitkomen. Toen kwam het bekende rapport aan den Koning van 13 November 1848, hetwelk door ondoordachte besnoeijingen werd gevolgd. De minister Spengler vond bij zijne optreding de begrooting van zijn voorganger, den Minister Voet, maar zag, dadelijk in, dat zij niet voldoende was.

Hij riep dus een comité van defensie op, dat dadelijk over eene nieuwe organisatie beraadslaagde. Uit alles bleek het, dat het eene onmogelijkheid was, om met minder dan omstreeks 12 mill. in alle behoeften te voorzien. Dat was het natuurlijk gevolg van al het afbreken in 1848 en daarom moet men nu tot een normaal cijfer komen. Ook spreker heeft de innige overtuiging, dat in al de behoeften niet door minder kan worden voorzien.

Men moet toch niet vergeten, dat op de begrooting ook voorkomen de pensioenen en andere uitgaven, die niet tot het eigenlijk defensie-wezen behooren. Hij wijst er op, dat het getal der pensioenen ten gevolge der gebeurtenissen van 1814 en 1828 en de maatregelen van 1841 zeer is uitgebreid. Hij zegt dit niet, om het pensioneren te belemmeren; want hij wil zelfs meer pensioneringen in verband met het avancement.

Er is naar zijne meening een aantal officieren, die te oud zijn. Men moet ook de wenschelijkheid van het avancement in aanmerking houden. Men heeft opgemerkt, dat de schutterij moet georganiseerd worden en dat deze met het stelsel van verdediging in verband moet worden gebragt. Spr. keurt dit goed, maar merkt tevens aan, dat ook dit geld zal kosten, zoodat dit geen argument voor bezuiniging is.

Men zegt wel, dat er minder vestingen moeten zijn, maar Spr. verwacht ook daarvan geene bezuiniging, want men zal aan den anderen kant in het onderhoud der bruggen en wegen moeten voorzien. Men heeft ook gezegd, dat sommige vestingen, b. v. Breda en Bergen op Zoom, konden gemist worden, maar men is in gebreke gebleven de redenen op te geven, die daarvoor zouden pleiten. Het is Sprekers innige overtuiging, dat in de behoeften van dit hoofdst. met geen minder bedrag dan 12 mill. kan worden voorzien. Het is uit dien hoofde dat hij het woord heeft opgevat.

De heer VAN AKERLAKEN heeft mede deze begrooting betreurd; want ook hij kan zich niet vereenigen met het vaststellen van een normaal cijfer van twaalf millioen guldens. Spr. doet tevens de volgende vragen: 1°. in welken toestand bevinden zich de wetten op de militie en de schutterij? Hij acht een bepaald antwoord van hoog belang; want hij gelooft, dat zoolang militie en schutterij niet op wettelijk geregelden voet zijn gebragt, de verdediging des lands niet verzekerd is. 2°. Hoe is de toestand van het materieel, vooral van kanonnen en geweren, in verband met de nieuwe uitvindingen; want het was bekend, dat andere natiën wapenen bezitten, die op verderen afstand raken dan de onze. 3°. Welke is de reden, waarom de miliciens nu maar zes maanden onder de wapenen zullen blijven? 4o. Waarom nu het volgende jaar niet meer gekampeerd zal worden, nadat vroeger daarop door den Minister was aangedrongen. Spr. zegt, ten slotte, dat hij, ondanks die bezwaren, zal stemmen voor deze begrooting, omdat hij gestemd heeft ook voor 't hoofdstuk van de Marine; want had hij *daartegen* gestemd, hij zou zich verpligt achten ook te stemmen *tegen* het budget van oorlog.

De heer VAN LENNEP wenscht eene vraag te rigten tot den Minister, in verband met de tijdsomstandigheden, zij is deze: indien ons Vaderland thans op eenig punt, welk ook, werd aangevallen, of wij dan behoorlijk in staat zouden zijn den vijand af te wachten? Van het antwoord daarop, maakt Spr. afhankelijk zijn vertrouwen op den Minister en op deze begrooting.

De heer SLOET TOT OLDHUIS is *tegen* deze begrooting van oorlog. Spr. moet de vergadering waarschuwen tegen tafereelen, die de heer van Lennep soms ophangt uit de geschiedenis; want men moest nooit vergeten, dat die heer niet enkel geschiedschrijver maar tevens romanschrijver is. Deze soort van letterkundigen nemen gewoonlijk enkele feiten op, die voor hun plan dienen, en onthouden ons den spiegel, waardoor wij de geschiedenis kunnen zien voorbijtrekken. Spr. meent, dat de heer v. Lennep tot die fout menigmalen zich laat verleiden, hetgeen uit voorbeelden wordt aangewezen betrekkelijk het beleg van Leiden en Steenwijk, en uit de geschiedenis onzer vloten. Spr. wijst er vervolgens op; hoe onze natie gedurende de laatste dertig jaren niet karig is geweest voor marine en oorlog. In dertig jaren tijds zijn daaraan 700 millioenen besteed, en al de krachten daarvan zijn geweest, dat men tot de verklaring moest komen: leger en vloot zijn in vervallen toestand. De heer van Lennep had drie revolutiën voorspeld. Spr. voorspelt er nog dertig, alvorens den strijd tusschen licht en duisternis zal zijn geëindigd.

Komende tot de begrooting zelve, wijst Spr., dat de voorstanders van een verhoogd cijfer zich alleen bedienen van magtspreuken, om de Natie 700 millioenen te doen betalen; maar Spr. vergelijkt die versleten argumenten bij de fabel van den pad, die zich zoo lang opblies tegen den os, dat hij barstte. Wil men eene krachtige Natie, men ontfutsele de Natie niet hare grondwettige vrijheden, men blaze geen godsdiensttwisten aan, en de Natie zal als één man pal staan, in geval van nood; en die Natie zou dan liever de dijken van haar land doorsteken dan te zwichten voor den vijand, gedachtig aan 't woord van prins Willem I: »liever geen land, dan verwonnen land.«

De MIN. V. OORLOG is doordrongen van 't gewigt van het oogenblik, waarin hij zich bevindt; en hij moet vooraf verklaren, dat hij, in zucht tot bezuiniging, voor niemand der leden onderdoet.

Overgaande tot de beantwoording van de verschillende sprekers, betoogt de Min. o. a., dat hij in Dec. 1852 geene andere begrooting heeft op het oog gehad dan die van 1853, zoodat zijne verklaringen van destijds nu alle kracht ontbloot zijn. — De Minister wederlegt op nieuw het betoog, dat er zelfs meer dan 12 millioenen zou noodig zijn, indien de miliciens 12 maanden onder de wapenen werden gehouden. Hij betoogt voorts, dat overal waar in het land strategische punten zijn, ook vestingen moeten zijn. Het nut van Breda en Bergen op Zoom als vestingen kan aanleiding geven tot verschil van opinie; maar de Minister hecht meer aan de opinie van het comité van defensie dan aan die van eenig lid der Kamer, dat door zijne positie, niet geroepen en bekwaam is, om zulke zaken te beslissen. — Wat betreft de meening van den heer v. Bosse, die zijne berekeningen heeft gehandhaafd: de Min. zegt, dat hij *zijne* berekeningen zeer naauwkeurig gemaakt heeft, en dat hij niet gelooft zich vergist te hebben. De toelichtingen, door den Min. bij de aanbieding zijner begrooting ingeleverd, acht de Min wel voldoende, om aan de Kamer een goed denkbeeld te geven van de redenen, die tot vermeerdering of vermindering van cijfers hebben geleid; overigens is 't moeijelijk, om ook voor 't materieel die toelichtingen te geven, zooals dit kan geschieden voor het personeel. — De Minister legt voorts de verklaring af, dat hij niet kan zeggen *dat deze begrooting niet zou zijn normaal*, hoe leed 't hem ook doet, dat de heer van Nispen van die verklaring zijne stem heeft afhankelijk gesteld. — De Minister treedt daarom in eene uitvoerige uiteenzetting van 't geen is gedaan ter uitbreiding van de verschillende kaders en wat de verhoogde uitgaven zijn ten gevolge van de duurte der levensmiddelen. — De Min. kan niet instemmen, dat hetgeen vereischt wordt tot verdediging van den geboortegrond, zou gaan boven de krachten der natie; van zoo iets mag zelfs geene sprake zijn. — Wat betreft die omstandigheid, dat de Min. zich vereenigd had met een amend., ten vorige jare door den heer Thorbecke voorgesteld, de Min. meent, dat hij te gelijkertijd zijne voornemens heeft te kennen gegeven, om het leger op een vasten voet te brengen en te verbeteren. Daartoe is de Minister nu overgegaan, de begrooting zal niet hooger loopen dan 12 millioen, en dat gaat de krachten der natie niet te boven. Betrekkelijk de vragen, door den heer van Akerlaken gedaan, antwoordt de Min. 1o. dat hij zeer betreurt, dat de wet op de militie nog niet is tot stand gekomen; de schuld daarvan ligt niet aan den Min. van Oorlog; er bestaan hindernissen tegen dat tot stand komen, die de Minister van Binnenlandsche Zaken heeft kenbaar gemaakt. — Het materieel is in goeden stand, heeft zich nooit in beteren staat bevonden, en de Min. verklaart *plegtig*, dat men daarmede elk oogenblik gereed kan zijn, om zich te verdedigen. Aangaande onze geweren zegt de Minister, dat onze scherpschutters voorzien zijn van een wapen, zoo als dit door geen ander kan overtroffen worden; en de *Minier*-geweren zijn niets beter, alleen verschillen zij daarin van onze buksen, dat men minder toestel er bij noodig heeft. — De reden, *waarom* in het volgend jaar niet gekampeerd wordt, kan de Min. niet openleggen; omdat het nog niet zeker is of de troepen al dan niet zullen kamperen; welligt zullen ze nu op andere wijs worden geoefend. — Op de vraag van den heer v. Lennep of wij in staat zijn, om ons te verdedigen bij eenigen aanval, zegt de Min., dat wie ons aanviel dit niet ongestraft zou doen.

De heer DOMMER VAN POLDERSVELDT beantwoordt den Minister nog nader omtrent verschillende punten, door hem behandeld.

De heer THORBECKE beschouwt deze begrooting als de meest beslissende stap om te komen tot een verhoogd cijfer van uitgaven, als de stoutste breuk in het sedert eenige jaren aangenomen stelsel van bezuiniging. In dien stap, in die breuk ziet Spr. groot bezwaar; ook omdat de uitzetting der staatsuitgaven, zonder hooge noodzaak, steeds meer en meer zal doen vertragen de behartiging van dat groote algemeen belang, bestaande in de wijziging en hervorming van het belastingstelsel. [*Wij komen op deze rede, die voor ons naauwelijks hoorbaar was, terug.*]

De heer DULLERT komt op zijne bezwaren terug, waarna de verdere discussiën worden uitgesteld tot morgen ochtend, ten 11 ure.

's Gravenhage, 4 December.

Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der gemeenten: van de Herv. gem. te St. Anna ter Muiden, op H. Q. Jansen, predikant te Vrouwenpolder; van de Engelsch-Herv. gem. te Amsterdam, op J. Mc. Ilraith, predikant te Glasgow.

Z. M. heeft den officier van administratie der 3de klasse G. C. Daum, op verzoek, eervol uit 's Rijks zeedienst ontslagen.

Z. M. heeft benoemd bij het 2de regem. dragonders, tot majoor den ritm. der 1ste kl. C. A. Sprenger, van het regem. jagers te paard; bij het regem. jagers te paard, tot ritm. van de 3de kl. den 1sten luit. jhr. W. F. Tindal, van het 2de regem. dragonders; tot 1sten luit. den 2den luit. jhr. L. ridder van Rappard, van het 4de regem. dragonders.

---

* H. M. de Koningin-moeder is heden ten 4½ ure met een specialen spoortrein van Soestdijk in de residentie op HD. paleis Buitenrust aangekomen; H. M. werd aldaar ontvangen door Z. Exc. den heer Lomonosoff, minister van Z. M. den Keizer van Rusland bij het Nederl. Hof, de heeren secretarissen, behoorende tot het gezantschap, de heer Arriens, adjudant van Z. K. H. prins Hendrik en professor Everard.

---

* Gisteren is het jongste kind, oud 3 jaren, van wijlen den heer Regouw overleden. De moeder en eene dochter van 17 jaren bevinden zich nu nog in het gasthuis. De toestand van de moeder wordt steeds meer zorgwekkend.

Omtrent de ministeriële veranderingen, die op til zouden zijn, ontvangen wij heden een brief, dien wij onder de *Ingezonden Stukken* hebben opgenomen. Ofschoon wij buiten staat zijn, om de waarde der daar opgegeven bijzonderheden te beoordeelen, vestigen wij toch de aandacht onzer lezers op dien brief.

---

* Gisteren middag heeft er bij den Hertog van Saxen Weimar een groot diner plaats gehad, dat door leden van het corps diplomatique, Ministers en vele aanzienlijken werd bijgewoond.

---

* De heer Minister van Binnenlandsche Zaken zal aanstaanden Donderdag aan de leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal een diner aanbieden.

---

* De staatsraad, commissaris des Konings van Zuid-Holland heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat de jagt op klein wild, opgenoemd in art. 17 der wet van 6 Maart 1852 (*St.bl.* no. 47), voor dit jaar in de prov. Zuidholland zal worden gesloten op Zaturdag den 30 December aanstaande, met zonsondergang.

---

* Gisteren is een werkman, bezig zijnde in de Oude Molstraat met het afbreken eener woning, van boven uit den goot naar beneden gestort, zoodanig dat hij belangrijke verwondingen heeft bekomen en naar het burgergasthuis is moeten worden overgebragt.

---

* Gisteren heeft op de burgerlijke begraafplaats een doodgraver, bezig zijnde met het verwerken van eene zerk, deze op zijne beenen gekregen, zoodat een derzelve gebroken en het andere zwaar gekneusd is.

In een tijd als de onze, waarin de quaestie van de emancipatie der slaven zoo zeer besproken wordt, en zelfs ten vorige jare eene staats-commissie is benoemd, om zich met deze aangelegenheid bezig te houden en van hare bevinding een verslag in te zenden, moet, op zich zelf beschouwd, reeds elke bijdrage, die over dat onderwerp handelt, zeer welkom zijn. Die belangstelling wordt echter in de hoogste mate levendig, als een man als Dr. W. R. van Hoëvell optreedt, om in een dezer dagen bij de boekhandelaren Joh. Noman en Zoon uitgegeven werk: *Slaven en Vrijen onder de Nederlandsche Wet*, den toestand der slaven in Suriname in de eenvoudige, maar krachtige taal der waarheid te schetsen; terwijl onder anderen op de Engelsche koloniën in de West-Indiën gewezen wordt, ten betooge, dat de vrijmaking der slaven, mits men slechts pogingen aanwendt om hen te beschaven, wel verre van tegen het belang der planters aan te druischen, ten slotte goede vruchten voor hen draagt. Het werk is bovendien in een behagelijken vorm geschreven, zoodat het voor hen, die zich met dit onderwerp nimmer bezig hebben gehouden, een onderhoudende lectuur oplevert, al wordt ook kun hart op vele plaatsen des boeks pijnlijk aangedaan. Om een en ander maar vooral, om de hooge aangelegenheid der zaak, wenschen wij dat welgeschreven werk in veler handen.

Wij lezen in het *Handelsblad* het volgende:

Wij nemen met alle reserves over de volgende depêche, uit Washington aan de *Tribune* van New-York toegekomen. Wij gelooven, dat dit dagblad de zaak wel eenigermate zal hebben overdreven; zooveel schijnt daaruit echter te blijken, dat de hier bedoelde aangelegenheid niet op zoo goeden voet staat als de heer van Hall die herhaaldelijk heeft willen doen voorkomen. Hoe het zij, wij gelooven dat, na eene zoo onrustbarende tijding de regering het noodig zal achten, de natie nopens den stand der zaak in te lichten en haar niet te laten teren op hetgeen buitenlandsche couranten haar gelieven mede te deelen. De bedoelde depêche luidt als volgt:

»Van eenen geloofwaardigen kant verneem ik, dat het gouvernement voornemens is, eene navale demonstratie te doen plaats hebben in de havens van Ned. Indie, ten einde aan de Amerikaansche diplomatie in dat stijfhoofdige bigotte land den weg te openen. Vooreerst zal in de voornaamste zeehaven aanvraag worden gedaan tot de betaling van de honderd duizend dollars, welke aan den kapitein Gibson zijn verschuldigd, en wanneer de betaling van die som mogt worden geweigerd, zal de stad worden gebombardeerd. Men verwacht echter, dat dit niet noodig zal wezen; de autoriteiten van dat land zullen terstond betalen onder protest, en alsdan zal de onderhandeling naar Washington worden verplaatst, hetgeen juist datgene is, wat de president wenscht. De president heeft de magt niet, om eigenlijk den oorlog te verklaren, maar hij kan zoodanige middelen nemen als waardoor aan zijne eischen kracht wordt bijgezet. Na de vereffening der bedoelde quaestie, is de regering voornemens eenen met consulaire en diplomatieke volmagt bekleeden gouvernements-agent naar Java te zenden, teneinde dat volk op gelijke wijze als met Japan is geschied, te dwingen, zijn stelsel van uitsluiting te verwisselen met een van meer verlichten aard.«

De arrond.-regtb. te Rotterdam heeft gisteren in eene algemeene vergadering eene lijst van aanbeveling voor den vacerenden post van kantonregter te Hillegersberg opgemaakt. Op deze aanbevelingslijst zijn geplaatst de heeren: 1o. Mr. F. Canter Alta; 2o. Mr. F. B. Coninck Liefsting, beide advocaten te Rotterdam en 3o. Mr. J. Kruiff Jz., advocaat te Delfshaven.

In der tijd meldden wij, dat de administratie van het grootboek, op daartoe gedane aanvrage, geweigerd had inschrijvingen, ter name van ongesubsidieerde instellingen van weldadigheid, op het grootboek voorkomende, los te maken zonder autorisatie van Gedeputeerde Staten. Een viertal kerkbesturen waren hierdoor in moeijelijkheid geraakt; thans vernemen wij, dat eerlang een einde van die moeijelijkheid te wachten staat, daar de minister van financiën, op aandrang van zijn ambtgenoot van binnenlandsche zaken, aan de directie van het grootboek last gegeven heeft om, in strijd met hare instructiën, gevolg te geven aan de bepalingen der armenwet, die voor ongesubsidieerde instellingen dergelijke autorisatie niet voorschrijft. (*Arnh. Ct.*)

Het Amsterdamsche barkschip *Hendrik Wester*, kapt. Reinders, is op de reis van Hongkong naar Bremen in straat Gaspar gestrand.

Gisteren is te Amsterdam van de werf de Boot, van de scheepsbouwmeester F. F. Groen van stapel gelaten het fregat *Willemina* en *Clara* groot ongeveer 350 lasten, zullende gevoerd worden door kapt. H. de Wijn, gebouwd voor rekening van den heer G. W. van Barneveld Kooij.

Door Burgemeester en Wethouders te Goes, zijn drie agenten van politie der 1e. kl. gedurende 14 dagen in hunne betrekking geschorst, omdat zij, in strijd met het daartoe strekkend verbod, met Almanakken aan de huizen der ingezetenen zijn rondgegaan, om fooijen te krijgen.

De *Middelb. Ct.* meldt, dat men, volgens eene den 11 dezer gedane waarneming, van den toren van Middelburg de romp van een schip op de Zeehondenplaat, het noordelijk deel van den Banjaard, heeft ontwaard. Oogenschijnlijk was die romp op zich zelf in goeden staat.

Maassluis, 13 December. Ter verbetering van het berigt in de meeste dagbladen voorkomende (en ook in deze courant van gisteren overgenomen) omtrent het te water laten van het stoomvaartuig *Maasstroom* dient dat hetzelve *niet* bestemd is voor de vaart tusschen Rotterdam en Vlaardingen, maar wel tusschen eerstgenoemde stad en Maassluis, tot verkrijging van welke uitbreiding dier vaart vele ingezetenen alhier in die onderneming hebben deelgenomen. Men verwacht van deze verbinding met Rotterdam en tusschenliggende plaatsen, alhier vele voordeelen vooral in verband met de eerlang op te rigten wekelijksche vee- en kaasmarkt.

Schiedam, 13 Dec. Aanstaanden vrijdag, des avonds ten 6 ure, zal de Gemeente-raad alhier eene zitting houden; alsdan zullen behandeld worden: Ingekomen stukken, beëediging der nieuw verkozen raadsleden, benoeming van de directie van het handels-entrepôt, id. leden der commissie tot uitdeeling van soep; id. onderwijzeres voor de stadsnaaischool en aangehouden stukken.

— Naar wij vernemen, heeft de heer P. C. Burgerhoudt zijn ontslag ingediend als lid van den gemeenteraad alhier.

— Na ons vorig berigt, omtrent den aanbouw van branderijen en eene mouterij in de gemeente Oud- en Nieuw-Mathenesse, vernemen wij dat men voornemens is aldaar nog twee branderijen te stichten.

— Op den 1 dezer, viel onzen stadgenoot, den heer M. Gouka, hoofdonderwijzer aan de tweede stedelijke tusschenschool te Rotterdam, het voorregt te beurt van gedurende 25 jaren (het geheele bestaan dier school) de betrekking van hoofdonderwijzer bekleed te hebben. De feestvierende werd bij die gelegenheid door Burgemeester en Wethouders met den secretaris, de plaatselijke schoolcommissie, de comm. voor stedelijke bewaarscholen en den schoolopziener begroet; namens den Minister van Binnenlandskhe Zaken, als blijk van onderscheiding der regering, werd hem een kostbaar boekgeschenk, namens den gemeenteraad een zilveren inktkoker en door de schoolcommissie een gouden snuifdoos aangeboden. *(Schied. Ct.)*

Leijden, 13 Dec. Heden is alhier tot doctor in de geneeskunde gepromoveerd de heer C. Schokker, geb. te Enkhuizen, na eene openlijke verdediging van eene Dissertatio Medico Inauguralis, »*Continens casum aneurysmatis ossis tibiae.*»

Amerongen, 12 Dec. De gisteren avond alhier door den heer van Geuns gehouden landbouwkundige voorlezing, was gewijd aan eene uitvoerige beschouwing der tarwe, waarvan door Spr. onder anderen werd nagegaan: hare natuur en hare verschillende soorten; daarbij tevens opmerkende, welke landen het best geschikt zijn voor het verbouw van bovengenoemde graansoort, wier groote verscheidenheid door eene collectie halmen, het publiek ter bezigtiging aangeboden, aanschouwelijk werd gemaakt.

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie van *de Grondwet.*

Mijne Heeren!

Het *Handelsblad* heeft, naar mijne informatiën, niet onregt, wanneer het spreekt van een vooraf beraamden toeleg, om den heer Enslie te doen vallen. Voor het oogenblik onthoude ik mij, u mede te deelen *al* de redenen, die daartoe worden opgegeven in gewoonlijk goed onderrigte kringen van deze residentie. Niet vreemd, evenwel, is het denkbeeld, dat de verwerping van het hoofdstuk Marine ook zou geschied zijn, om eene veel hoogere begrooting uit te lokken en alsdan alle voorstellen tot vermindering van lasten den kop te kunnen indrukken.

Bij de vervanging van den heer Enslie zal 't evenwel niet blijven. Men is, naar 't schijnt, in eene schikking getreden, om 't waggelend Ministerie zoo wat op te lappen en tegelijkertijd een goed baantje aan menig vriend te bezorgen en een lastigen heer op zij te schuiven.

Ziethier de combinatie, die, zijn mijne informatien juist, binnen weinige dagen zal tot stand komen.

De heer Rochussen zou worden Minister van Kolonien; de heer Pahud, die bij de behandeling van 't Indisch regerings-reglement op nieuw getoond heeft veel meer op zijn gemak te zijn, wanneer hij ver af regeerde dan wanneer de Kamer hem van nabij kan zien werken, zou verheven worden tot Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie; en, zoo doende, zou men tegelijkertijd van den, voor *dit* Ministerie vrij lastigen heer Duymaer van Twist ontslagen zijn.

De heer Baud zou de portefeuille van Marine aanvaarden. [illegible] aan den heer van Franck gedacht [illegible] Ministerie moest tot het besluit zijn gekomen, dat zoo iets er toch in 't geheel niet door zou kunnen. De keuze moest toen zijn gevallen op den heer Baud, die, blijkens zijne belanglooze oppositie tegen den heer Enslie, het baantje niet verwerpelijk schijnt gevonden te hebben; want »*l'on revient toujours à ses premiers amours.*»

Eindelijk zou de illustre heer de Kempenaer op nieuw Minister *van Binnenlandsche Zaken* worden, om den heer van Reenen te vervangen, die reeds lang naar »aflossing« heeft gereikhalsd en zich vergenoegen zou met de betrekking van Commissaris des Konings in Noord-Holland, ter vervanging van den heer van Ewijck.»

Op die wijze zouden alle *vrienden* geholpen, 't Ministerie weêr voor een poosje op de been gehouden zijn, en zou het schip van staat met een pleizierigen voor-den-wind in het vaarwater der »tegenovergestelde rigting« blijven koers houden, tot groot genoegen van de ingezetenen, die zoo ongaarne van lasten verligt worden en met het meeste pleizier zoo veel mogelijk belastingen betalen, opdat aan de groote heeren goede baantjes bezorgd kunnen worden.

Met de plaatsing dezer regelen zult gij zeer verpligten uwen bestendigen lezer

Q. N.

Aan de Redactie van »de Grondwet.»

Ik zal mij niet vermeten, vooruit te loopen op de verdediging van het voorstel van den heer van Hoëvell c. s. tot afschaffing van den accijns op de brandstoffen. Zij is aan krachtige en bekwame handen toevertrouwd.

Gun mij echter eene plaats voor de volgende opmerking, die, ofschoon het beginsel, waarop ze rust volstrekt niet nieuw is en ook in uw geacht dagblad reeds meermalen is behandeld, toch, dunkt mij, niet genoeg op den voorgrond kan worden gesteld.

De afschaffing van den accijns op de brandstoffen kost schijnbaar aan de schatkist $2\frac{1}{4}$ millioen; doch, inderdaad, bij lange na die som *niet.*

Vooreerst toch zal een groot deel dezer som worden verteerd; stelle slechts 1 millioen. Maar dit 1 millioen zal niet slechts éénmaal worden verteerd, maar herhaalde malen; want elk bevoordeelt door zijne verteeringen weder anderen, welke dit voordeel weder verteeren en weder anderen bevoordeelen enz. Ik wil nu stellen, dat dit millioen slechts 5 maal verteerd wordt; dat maakt dan eene meerdere verteering van . . . . *f* 5 millioen.

Ten andere zal de meerdere uitbreiding der verveeningen, de bespoediging van de ontblooting der hooge en van de droogmaking der lage veengronden, en de ontginning van beide voor den lanbouw, *al dadelijk* over het geheele Rijk — om niet te veel te zeggen — wel aan tien duizend daglooners-huisgezinnen werk verschaffen: elk huisgezin nu gerekend op *f* 200, geeft in het geheel 2 millioen arbeidsloon. Maar ook deze 2 millioen worden ten minste wel, 5 maal verteerd; makende alzoo eene meerdere verteering van . . . . *f* 10 millioen.

Ten derde zou men hier in rekening moeten brengen de voordeelen, welke veenderij en landbouw regtstreeks afwerpen voor een tal van handwerken en andere bedrijven, en almede tot meerdere verteering aanleiding geven, enz.

Ik geloof dus, dat door de afschaffing van den accijns op de brandstoffen eene som van vijftien a twintig millioen meer in verteering zal worden gebragt.

Neemt men nu aan, wat ook wel weer niet te hoog geraamd zal zijn, dat daarvan tien percent belasting wordt betaald, dan zal de schatkist, bij de afschaffing van den accijns op de brandstoffen, door vermeerderden opbrengst der andere belastingen winnen $1\frac{1}{2}$ a 2 millioen; en alzoo het verlies ten hoogste 1 millioen bedragen.

De afschaffing van geene andere accijns kan een zoo gunstig gevolg hebben, omdat de afschaffing van geene andere accijns zoo veel invloed op vermeerdering van werk en loon uitoefenen zal — en daarom alleen reeds verdient de accijns op de brandstoffen vóór alle anderen te worden afgeschaft.

Is er nu ongeveer 14 ton op de rente bespaard, dan kan het verlies van den accijns op de brandstoffen en van het tonnegeld daardoor worden gedekt.

Ik zou nu gaarne uitweiden over de leniging van het lot der mindere standen, door zoo veel vermeerderd werk en loon, doch zal mij daarvan onthouden, om dat dit onderwerp wel eene uitgewerkte redevoering verdient, *niet* omdat ik zou vreezen de beschuldiging van de crocodillen tranen van den Minister van Justitie, bij wiens woorden en daden sedert April 1848 men onwillekeurig denkt aan de woorden van Horatius: »nil fuit un quam sic impar sibi.»

L., Nov. 1854. J.

225ste Nederlandsche Staats-Loterij.

4e LIJST. 1e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

No. 7931 en 3446 *f* 1000.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 14 December 1854.

Nederland.	Pct.	$(8\frac{1}{8}$	**Rusland.**	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$59\frac{7}{16}$ $\frac{11}{16}$	*Hope* 1798/1816	5	$99\frac{7}{8}$
Dito Certificat.	3	$70\frac{7}{8}$ 71	Dito 1828/1829	5	
Dito Dito.	4	$89\frac{5}{16}$ $\frac{5}{16}$	Cert. 1831/1838	5	
O. I. Leening	4	$88\frac{1}{2}$	Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	86
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$		Dito *Hope*	4	$75\frac{1}{4}$ $\frac{3}{8}$
Hand.-Maats.	$4\frac{1}{2}$		Dito *Stieglitz*	4	74 $\frac{1}{8}$
Belgie.			Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten	$2\frac{1}{2}$		Inschr. Assig.	6	
D° *Rotschild*	$2\frac{1}{2}$		Certific. dito.	6	
Frankrijk.					
Obligatien	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	$18\frac{1}{16}$ $\frac{3}{16}$	Obligatiën	4	
Dito Buitenl.	3	$37\frac{1}{2}$ $\frac{5}{8}$	**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. a/m.	3	$33\frac{3}{16}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{5}{16}$			
Bew. Sp. Com.		$5\frac{2}{16}$ $\frac{5}{16}$	Metaliek	5	$63\frac{1}{2}$ $\frac{7}{8}$
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	$73\frac{5}{16}$ $\frac{1}{2}$
Portugal.			Dito Nation.	5	$66\frac{1}{2}$ 67 67
Londen nieuwe.	5	$36\frac{13}{16}$ $\frac{7}{8}$	Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	$32\frac{5}{16}$ $\frac{7}{16}$
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	$32\frac{5}{16}$ $\frac{7}{16}$

Mexic., te Lond. 3 pct. $19\frac{1}{2}$ [illegible] dito Oct. $19\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; Gren., te Lond. p. s. 100. $2\frac{1}{2}$ pct. $15\frac{3}{4}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pct. 66, $\frac{1}{4}$.

De markt was heden over het geheel zeer gunstig gestemd, ten gevolge van veelvuldige kooporders in Holl., Oostenrijksche en Spaansche fondsen. Er was geen ander nieuws ter beurze bekend dan de hoogere Londensche notering van heden.

FRANKFORT, Woensdag 13 Dec. Metalliek 5 pct. $65\frac{1}{4}$; Spanje binnenl, 3 pct. $32\frac{3}{4}$; dito 1 pct. $17\frac{1}{16}$; Wiss. op Lond. $116\frac{1}{8}$; dito Parijs $92\frac{3}{4}$; dito Weenen $94\frac{3}{4}$.

LONDEN, Woensdag 13 December. Consols op t. $91\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$; N. Mexic. 3 pct. $21\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$; Spanje 3 pct. buit. $38\frac{3}{4}$; dito 1 pct. $18\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$; dito Certific. $5\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$; dito Passive $4\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$.

PARIJS, Woensdag 13 December. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. 95.50; dito 3 pct. 71; Sp. binn. 3 pct. 34; dito 1 pct. $18\frac{3}{4}$.

WEENEN, Woensdag 13 December. N. Metall. $83\frac{3}{8}$; N. Leen. $97\frac{7}{8}$; Nat. Leen. $86\frac{3}{4}$; Bankactien 1248; Lombarden 95; Zilver $25\frac{1}{4}$; Wissel op Londen 12.07; dito op Parijs $145\frac{1}{2}$.

Advertentien.

Hotel Climay.

KAZERNESTRAAT.

In de nieuwe aangebouwde *Schouwburg-zaal.*

Heden, Vrijdag, 15 December, 's avonds ten half 8 ure.

REIS

DOOR

Noord-Amerika.

Dit alleruitmuntendste **CYCLORAMA**, is op een doek geschilderd, dat eene oppervlakte heeft van 45,000 voet in 't vierkant, naar schetsen naar de natuur door den Heer LEWIS zelven ontworpen. — Verscheidene uitmuntende en karakteristieke scènes van de wilden zijn hier daargesteld, als ook de slag bij *Bad-Axe* en de *Prairie* van *Wabache*, verfraaid door meer dan 1,200 personaadjen.

»Op zijn gemak zittende, en zonder gevaar, door zachte muzijktoonen als het ware betooverd, ontrollen zich voor de oogen des aanschouwers de schoonste Steden, Dorpen, romantisch schoone Eilanden; naar gelang de hemelstreek wisselt, heeft er afwisseling plaats; terwijl MAANLICHT en STORM deze voorstelling nog treffender maakt.» —

Prijzen der plaatsen: 1ste Rang 99 Cents. — 2de Rang 50 Cents. — 3de Rang 25 Cents.

Op den 1sten en 2den Rang alleen, betalen kinderen beneden de 10 jaren de helft.

Het bureau tot bespreken der plaatsen is open van 10 tot 2 ure. (700)

JOHs. NOMAN EN ZOON, te Zalt-Bommel, hebben het genoegen te berigten, dat de DERDE JAARGANG van de

MAANDELIJKSCHE KRONIJK

VAN AF 1 JANUARIJ 1855 IN 14-DAAGSCHE AFLEVERINGEN zal uitkomen, en wel zonder verhooging van prijs. 24 half maandelijksche afleveringen, met 12 FRAAIJE PORTRETTEN, maken een jaargang uit, die sleeht *f* 3.60 kost, alzoo slechts 15 CENT DE AFLEVERING.

De Uitgevers zullen hier niets bijvoegen tot aanprijzing. De belangrijke toeneming van debiet, in het nagenoeg afgeloopen jaar, bewijst het krachtigste, dat de inhoud aan de verwachting beantwoordt. De eerste jaargang is geheel uitverkocht; van de tweede zijn nog eenige compleete exemplaren voorhanden. Alom kan men hierop inteekenen. (701)

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.